

[Valdemar Sørensen.]

ikke, at denne Ukrænkelighed skulde være af mere ømfndtlig Natur her inde i Byerne, end den er ude paa Landet.

Udøvelsen af Ejendomsretten er ogsaa her i Landet, som i andre civiliserede Stater, belagt med den Klausul, at den ikke maa træde andres Ret for nær. Og hvad angaar Aftalefriheden, er det utvivlsomt, at den under de nuværende Omstændigheder har yderst ringe Kaar i Forholdet mellem Ejer og Lejer; alt Lyset er paa Udlejerens Side, og i Skyggen af hans solrige Tilværelse vegeter den store Lejerbefolkning og maa klare sig med Aftalefriheden, som den kan. I Lovgivningen findes der, som sagt, saa godt som ingen Midler for Lejerne til at værne deres frie Aftaleret, og da de af Grundejerforeningerne udarbejdede Lejekontrakter saaledes paa en Maade træder i Stedet for Lovbestemmelser, bestaar den Frihed, hvormed Lejerne indgaar paa Lejemaalets Betingelser, i Virkeligheden for Tiden kun deri, at de underskriver dem.

I Huslejudvalgets Betænkning hævder nu Grundejerforeningernes Repræsentanter, at Forslagene tager Sigte paa at indskrænke Ejendomsretten. Det er ingenlunde Tilfældet, noget saadant Sigte tager disse Lovforslag overhovedet ikke. Hvad Lovforslagene gaar ud paa, er derimod at genoprette Aftalefrihedens Gensidighed, saadan at den ene Part i et Lejeforhold ikke mere faar fuld Frihed til at binde den anden. Men det maa erkendes, at denne Bestræbelse er uforenelig med Opretholdelsen af den fulde Ejendomsraadighed, som Grundejerforeningerne nu lægger saa megen Vægt paa, og saaledes som de forstaar den. Der maa ofres saa meget af de saakaldte Ejendomsrettigheder, som er nødvendigt for at sikre Aftalefrihedens Princip for de mange Lejere over for de forholdsvise faa Ejere.

I sin Kærne er denne Opfattelse jo ingenlunde revolutionerende; jeg vil snarere kalde den udpræget konservativ. Saafremt man vil vedblive at have et Samfund, hvilende paa den private Ejendomsrets Grundlag, er det ganske naturligt, at man maa værne Ejendomsretten og Aftalefriheden for ethvert Samfundsmedlem, saaledes som man nu gør det for nogle. Dette Forhold kommer man i de foreliggende Lovforslag ind paa paa den Maade, at man efter Forhandling mellem Parterne indbyrdes ligefrem kodificerer de foreliggende Lejekontrakter.

Det ærede Medlem Hr. Elgaard gjorde gældende, at dette Lovforslag var langt og delt i mange Paragraffer. Det er rigtigt.

Men de Huslejekontrakter, der underskrives her i Byen, navnlig den Kontrakt, som Københavns Grundejerforening har udarbejdet, er heller ikke noget kort Dokument. Det staar vistnok Maal med den Lovgivning, der her er Tale om.

Naar man har delt Lovforslaget i saa mange Paragraffer, som Tilfældet er, har man ganske simpelt gjort det efter Raad fra den juridiske Sagkyndighed i Udvalget, idet Juristerne meget stærkt hævdede, at ved retslig Behandling af Sager efter en saadan Lov som i øvrigt efter andre Love var det en stor Lettelse, om de forskellige Forhold, der behandlede i Loven, behandlede i Paragraffer for sig selv, saa man under retslige Forhandlinger kunde nøjes med at henviser til den enkelte Paragraf og ikke behøvede at foretage de lange, detaillerede Henvisninger, man nu er nødt til ved Henvisninger til andre Love.

I øvrigt maa jeg sige angaaende Lovforslagets Længde, at naar man ser paa det Lovforslag, vi behandlede i Forgaars, Skolelovsforslaget, saa er sidstnævnte Lovforslag jo ingenlunde noget kort Forslag; det indeholder mellem 60 og 70 Paragraffer, og hver enkelt Paragraf er af adskilligt større Længde end dem, der her er Tale om, saa det forekommer mig, at det ærede Medlem Hr. Elgaard ikke behøvede at nære nogen Bekymring for Lovværkets Omfang. Det er paa ingen Maade større eller mere besværligt end andre Lovforslag til lige saa vigtig Lovgivning.

Og jeg maa tillige sige om denne Kodificering af Kontraktbestemmelserne, at naar begge de ærede Ordførere for Oppositionspartierne har ladet skinne igennem paa dette Punkt med Hensyn til Kontrakter, at der i Udvalget har foreligget Mulighed for at komme til Enighed, saa hviler denne Antagelse paa et Fejlsyn. Der var i Udvalget Enighed om at gennemdrøfte Kontraktspørgsmaalene, men de blev fra Ejerrepræsentanternes Side gennemdrøftet med det udtrykkelige Forbehold, at man herigennem ikke vilde give Tilslutning til en Lovfæstelse af nogen Normalkontrakt, saadan som Lejerrepræsentanterne ønskede det. Og naar man ikke vil give den Tilslutning, til hvad Nytte havde det saa været at indføre en Normalkontrakt, fremgaaet med stort Besvær af Underhandlinger mellem Parterne, naar det Dagen efter var muligt straks at redigere andre Bestemmelser, saaledes som den af Parterne, der har Overvægten, uopholdelig kunde gøre!

Nej, den eneste Vej var at søge en Lov-